

# *Guidningar i naturen*

▶ SÄSONGEN 2019



# Välkomna till

*Guidningar i naturen 2019!*

I din hand har du ett program med utflykter i naturen. Följ med på en guidad tur och se rödingen leka likt en drake i Vättern. Upplev känslan på högmossen när tranorna på våren ropar ut att nu är de här och ett vemod när de drar söderut på hösten. Vill du se vad som är på gång i naturen och friluftslivet, eller dela med dig, följ oss gärna på Facebook och Instagram

**Har du varit i Östra Vätterbranterna?** Här finns en unik natur och ett värdefullt landskap, som av UNESCO bedömts vara så internationellt intressant att det har utsetts till ett biosfärområde.

*Önskar er fina stunder i vår natur!*

**Anders Samuelsson**

*Ordförande i  
stadsbyggnadsnämnden*

## Innehåll

April .....	5
Maj .....	7
Juni .....	12
Augusti.....	15
September .....	16
Oktober .....	18
November .....	19
Januari 2020 .....	19
Kontaktpersoner .....	21
Besöksmål .....	22
Föreningarna .....	Baksidan

 @jkpgfriluftsliv

 @jkpgfriluftsliv

För att komma ut på egen hand finns guideboken *Naturpärlor* och friluftssappen *Naturkartan* som båda visar vägen i naturen.

**Guidningar i naturen 2019** är ett samarbete mellan naturvårdsföreningar, Länsstyrelsen och Jönköpings kommun.

**Omslagsfoto:** Skäggdoppingar av Kenneth Johansson

**Programmet finns** även på [jonkopings.se/guidningarinaturen](http://jonkopings.se/guidningarinaturen)



JOHNÉR BILDBYRÅ

## MARS

Onsdag 27 mars kl. 17.30

### **Grönstruktur i Jönköping**

Blå-gröna stråk ger artrik vardagsmiljö i tätorten, och gynnar djur och växter. Vi får en orientering om kommunens nya grönstrukturplan med exempel från det näraliggande området, följt av en kort promenad. Översiktsplanerare Åsa Lindblom från stadsbyggnadskontoret medverkar. Kontaktperson är Pia Larsson. Samlingsplats är Studiefrämjandet, Rosenbergsgatan 6, Jönköping.

*Naturskyddsföreningen*



JOHNÉR BILDBYRÅ

## APRIL

**Torsdag 11 april kl. 18.00**

### **Invigning av Lillåleden i Bankeryd**

Lillåleden började byggas 2018 och nu är den klar. Leden är tillgänglighetsanpassad från Attarpsbadet till Kortebovägen. Resterande sträcka till Vätterns strand går på skogsstigar och spänger genom alkärr. Välkommen till invigningen, med korv, tipspromenad och fladdermusspecial. Samlingsplats grillplatsen vid Attarpsdammen.

*Jönköpings kommun*

**Tisdagar 16 april, 23 april och 30 april kl. 9.00**

### **Fågelpromenader**

Upplev fågellivet i vår vackra stadspark med ornitolog Jan Blomquist. Utanför Fågelmuseet kl. 9.00. Promenaden tar mellan 1-1½ timme. Se fågelmuseet.se

*Jönköpings kommun*

**Tisdag 23 april kl. 17.30**

### **Invigning av naturreservatet Hägebergs och Granbäcks lövskogar**

Välkomna till kommunens färskaste naturreservat! Djupa branter, lena mossfällar, grova ekar, fagra vårbloomor samt hisnande utsikter kan erbjudas. Vi bjuder på tårta med dryck! Artbingo och möjlighet till vandring med stora höjdskillnader. Anmäl gärna att du kommer för fikats skull, till kontaktperson Dag Fredriksson. Samling vid Jönköpings Brukshundklubbs stuga i Hägeberg

*Jönköpings kommun*

**Onsdag 24 april kl. 17.30 eller 18.00**

### **Vårvandring vid Brunstorpsbergets fot**

Vid bergets fot ligger den kulturmärkta gamla gården Brunstorp, platsen för Jönköpings kommuns genbanksodling av fruktträd. Här är utgångspunkten för en trevlig promenad som bjuder på det mesta av vad trakten har att erbjuda av vårväxter. Förutom lökväxter, nunneörter, sippor och violer finner vi även tandrot, skogsbingel och gullvivor. Allt är förstås beroende på hur långt våren har kommit. Kontaktperson är Lennart Persson.

Samling vid Erik Dahlbergsgymnasiet, Föreningsgatan, kl. 17.30 för samåkning eller vid Brunstorps besöksparkering kl. 18.00.

*Botaniska Sällskapet*

**Lördag 27 april kl. 07.00**

### **Fågelutflykt till Tranebo**

En tidig morgon vid fågeltornet kan vi skåda olika flyttfåglar. Ta med kikare och fika. Kontaktperson är PerJonas Andersson.

Samling för samåkning vid Attarpsskolans parkering i Bankeryd.

*Naturskyddsföreningen*

**Lördag 27 april**

### **Natursnokarna vårspanar**

Aktiviteter i naturen för barn 3-7 år. Se FB *@natursnokarjonkoping*

Ledare är Jeanette Eld.

*Naturskyddsföreningen*



JOHNÉR BILDBYRA

## MAJ

**Torsdag 2 maj, tisdag 7 maj och tisdag 14 maj kl. 9.00**

### **Fågelpromenader**

Upplev fågellivet i vår vackra stadspark med ornitolog Jan Blomquist. Samlingsplats är Stadsparken utanför Fågelmuseet. Promenaden tar mellan 1-1½ timme. Se också [fagelmuseet.se](http://fagelmuseet.se)

*Jönköpings kommun*

**Söndag 5 maj kl. 13.00–16.00**

### **Röttledagen**

Välkommen till en natur och kulturdag i Röttle! Rasmus kvarn öppnar för säsongen. Det finns chans att se harren som leker i Röttleån och bli guidad i och runt byn. Olika organisationer berättar om arbetet inom Biosfärområde Östra Vätterbranterna.

*Grenna Hembygdsförening, Biosfärområde Östra Vätterbranterna m.fl.*

**Söndag 5 maj kl. 07.00–12.00**

### **Fågelskådningens Dag**

Alla intresserade hälsas välkomna till Fältstationen vid Landsjön. Ringmärkning från gryning till kl. 10.00. En längre vandring på några timmar startar kl. 07.00. Kortare guidade vandringar startar 08.00, 09.00 och 10.00. Kontaktperson är Ulf Gotthardsson. För utförligare program, se [jonkopingsfagelklubb.se](http://jonkopingsfagelklubb.se)

*Jonköpings Fågelklubb*

**Måndag 6 maj kl. 18.00**

### **Tabergsgruvan – besök och info**

Tabergs gruvguider tar oss med på en tur i gruvan och vi får information om senaste nytt avseende Asera Minings gruvbrytningsplaner. OBS! Anmälan görs senast 29 april per e-post till [berthlinga@gmail.com](mailto:berthlinga@gmail.com). Gruvguiderna tar gärna emot en frivillig gåva till verksamheten. Kontaktperson är Anders Berthling. Samling vid ingången till gruvan.

*Naturskyddsföreningen*

**Tisdagar 7 och 28 maj kl. 18.00**

### **Mossor i Södra Vätterbygden**

Följ med till mossornas magiska värld. Välkomna både nyfikna nybörjare och erfarna mosskännare. Kom ihåg att ta med förstoringsglas eller lupp och fika. Kontaktperson är Henrik Kullberg.

**7 maj**, Jonköpings stadspark. Vi går en tur i Jonköpings stadspark och får lära oss en del vanliga mossarter. Samling kl.18.00 på parkeringen vid Stadsparkskiosken.

**28 maj**, Drättinge. Samling kl. 18.00 vid Vistavallen i Kaxholmen.

*Botaniska Sällskapet*

**Tisdagar 7, 14, 21 och 28 maj kl. 18.00**

### **Tisdagsvandring vid Rocksjön**

Kvällsvandring utmed Rocksjöns spänger, där vi lyssnar och spanar efter fåglar.

**7 maj**, ledare är Jan Blomqvist.

**14 maj**, ledare är Thomas Rostedt.

**21 maj**, ledare är Björn Merzell.

**28 maj**, ledare är Anders Åhlund.

Samlingsplats är parkeringen vid John Bauers park.

*Jonköpings Fågelklubb*

**Söndag 12 maj kl. 10.00–12.00**

### **Trailrunning i Strömsberg**

Spring med friluftssappen *Naturkartan*. Vätter Trail guidar i denna första cross-country-löpning i den magiska naturen i Strömsberg. Tempot blir lugnt och anpassas efter gruppen. Kostnad 50 kr/deltagare. Kontaktperson är Johan Brodén. Samling vid Kvarteret Ödlan.

*Vätter Trail*

**Söndag 12 maj kl. 6.00 eller kl. 6.20**

### **Gökotta på Komosse**

Vi firar vårens ankomst med vandring och gökotta med fika vid Stora Björnsjön. Ta med fika. Kontaktpersoner är Jan-Olof Berlin och Bengt Ohlsson. Samling för samåkning Grännavägen 22 i Huskvarna kl. 6.00 eller Västra torget, Jönköping kl. 6.20.

*Naturskyddsföreningen*

**Söndag 12 maj kl. 09.00**

### **Vårvandring i Bankeryd**

Natur och kultur på samma gång. Ta med fika. Kontaktperson är Sten-Olof Tilander. Samling kl. 9.00 vid Bankeryds Hembygdsgård.

*Bankeryds Hembygdsförening, Naturskyddsföreningen*

**Onsdag 15 maj kl. 17.30**

### **Vårvandring i Bondberget**

Vandring i natursköna Bondberget. Vi tittar på det mesta men inriktningen är träd och då gammelekarna och de veteraniserade ekarna. Vi leds av kommunekolog Dag Fredriksson. Kontaktperson är Jörgen Hafström. Samlingsplats är Öxnegården.

*Friluftsförbundet Öxnegården, Studieförbundet*

**Onsdag 15 maj kl. 18.00**

### **Vårvandring vid Rocksjön**

Djurlivet i och omkring Rocksjön med omgivningarna. Mer information finns på FB *@rocksjogruppen* närmare guidningens datum. Kontaktpersoner är Anders Ahlstrand och Thor Ahlstrand. Samling vid John Bauerbyggnaden.

*Rocksjögruppen*



**Torsdag 16 maj kl. 17.30 eller 18.00**

### **Växter vid Hassafallsleden**

Vi går genom hasselskogen vid Tabergsåån, för att följa Sandserydsån genom tät granskog, efter inägoanker och i Hassafalls raviner. Leden är upptrampad och har välbyggda trappor på de brantaste ställena. Ta med fika, för den som vill finns det grillplatser vid fallen. Kontaktperson är Torgny Bergström.

Samling: vid Erik Dahlbergsgymnasiet, Föreningsgatan kl. 17.30 för samåkning eller kl.18.00. på parkeringen vid Hovslätts hembygdsgård, strax väster om rondellen i Hovslätt efter vägen till Sandseryd.

*Botaniska Sällskapet*

**Torsdag 16 maj kl. 18.00–20.30**

### **Skogen förför, försörjer och förändras**

Strömsbergsskogen har fått nya tematiska vandringar, *stromsbergsskogen.se*. Vi vandrar på skogsstigar och bruksvägar, ca 4 km. Under vandringen träffar vi på några av platserna från varje tema – Skogen förför, Skogen förändras och Skogen försörjer. Ta med fika. Kläder efter väder.

Kontaktpersoner är Per Bergström och Martha Wägeus.

Samling vid Sädesmagasinet.

*Strömsbergsföreningen*

**Onsdag 22 maj kl. 18.00 till 21**

### **Biologiska mångfaldens dag - orkidéer, reliktböck och salamander**

Följ med på en kvällstur på Ormenäs, ett småbruk i Biosfärområde Östra Vätterbranterna. Gården som varit i bruk sedan 1500-talet har kvar mycket av de biologiska värdena som är kopplade till ett äldre jordbrukslandskap. Claes Hellsten som bott här de senaste 30 åren guidar och berättar. Kort vandring i betesmark i lätt terräng.

**Vägbeskrivning:** Knivabron, ca 1 km norr om Stamseryd. Mellan Ölmstad och Gränna, rastplats höger sida om vägen. Buss 101, hållplats Ormestorpsvägen, fortsätt ca 100 m norrut.

*Biosfärområde Östra Vätterbranterna, Gränna Skogsgrupp*

**Lördag 25 maj kl. 10.00**

### **Vattenledningsparken - rundtur**

Vi undersöker vårt kommande naturreservat Vattenledningsparken och dess skyddsvärda natur. Lennart Persson från Botaniska Sällskapet guidar.

Kontaktperson är Pia Larsson. Samling vid informationstavlan intill P-platsen.

*Naturskyddsföreningen*

**Måndag 27 maj kl. 18.00**

### **Jättejörnlökan betas av får i Häggeberg**

Kom å se hur det har gått! Kommunen har tillsammans med Hushållningssällskapet under tre år drivit ett projekt för att se om det funkar att bekämpa den giftiga och invasiva jättejörnlökan med fårbete. Det är ett miljövänligt bekämpande av en invasiv art. Träffa Birgit Fag som är fårhållaren och den som driver projektet. Kontaktperson är Dag Fredriksson.

Samling vid beteshagarna vid Häggeberg. Gå, cykla, ta buss 26 eller bilen till Häggebergsvägen från Kortebovägen, sväng till höger efter 200 m. Ta dig ytterligare 200 m till ladan – det går att parkera där.

*Jönköpings kommun*

**Onsdag 29 maj kl. 18.00 eller kl. 18.30**

### **Följ med till Skams håll**

Vi besöker naturreservatet Skams håll i Hallbyterrängen där skogen lämnas till fri utveckling. Kort vandring i kuperad terräng. Ta med fika.

Kontaktpersoner är Jan-Olof Berlin och Bengt Ohlsson.

Samling för samåkning Grännavägen 22 i Huskvarna kl. 18.00 eller vid reservatparkeringen kl. 18.30.

*Naturskyddsföreningen*



JOHNÉR BILDBYRÅ

## JUNI

Lördag 1 juni

### Natursnokarna håvar

Natursnokarna håvar efter smådjur och lär sig mer om småkryp i vattnet och i strandkanten. För barn 3–7 år, ledare är Jeanette Eld. FB [@natursnokarjonkoping](#)

*Naturskyddsföreningen*

Måndag 10 juni kl. 14.00 och 17.00

### Förvalta jorden - både planeten och marken

**Panelsamtal kl. 14.00** i Skärstad församlingshem med Mattias Magnusson ansvarig för Stiftets kyrkoreservat och Claes Hellsten biträdande koordinator Biosfärområde Östra Vätterbranterna. Fika serveras i församlingshemmet, [svenskakyrkan.se/skarstad](#), FB [@solkyrka.se](#), kontaktperson är Cristina Virdung.

**Friluftsgudstjänst kl. 17.00** i Drefseryds kyrkoreservat. Därefter guidning i reservatet av Thomas Fasth. Vägbeskrivning: Avfart 102 på E4, mot Bunn i rondellen i Ölmland, höger mot Drefseryd, kör upp för backen, [ostravatterbranterna.se](#)  
[grannaskog.se](#)

*Skärstad-Ölmland församling, Biosfärområde Östra Vätterbranterna*

**Onsdag 12 juni kl. 17.00 eller 17.30**

### **Vandring i ett av kommunens tysta områden - Gagnaryd/Getaryggen**

Kommunen har utsett "lågexploaterade områden" som är viktiga för natur och friluftsliv. Vi vandrar ca 6 km delvis på Södra Vätterleden som ringlar sig genom området. Ta gärna med fika. Kontaktperson är Dag Fredriksson. Samåkning kl. 17 från Resecentrum – taxiparkeringen eller möt upp kl. 17.30 vid korsningen mot Taberg söder om Svinhult.

*Jönköpings kommun*

**Onsdag 12 juni kl. 18.00**

### **Sommarvandring vid Rocksjön**

Rocksjöns historia. Mer info på FB @rocksjogruppen närmare datumet. Kontaktpersoner Anders Ahlstrand och Thor Ahlstrand. Samling vid John Bauerbryggan.

*Rocksjögruppen*

**Torsdag 13 juni kl. 18.00 eller kl. 18.45**

### **Försommarkväll vid Girabäcken**

Följ med till Girabäckens blomnaturresevat norr om Gränna, med kvällsjungande fåglar och blommande försommarväxter. Vi fikar med solnedgången över Vättern. Ta med fika. Kontaktpersoner är Anders Berlin och Bengt Ohlsson. Samling för samåkning Grännavägen 22 i Huskvarna kl. 18.00 eller vid reservatsparkeringen kl. 18.45.

*Naturskyddsföreningen*

**Söndag 16 juni kl. 14.00**

### **De vilda blommornas dag**

**Blomstervandring i Bankeryd.** Vi besöker en plats med trevlig försommarflora där Magnus Thorell guidar. Glöm inte fikakorgen. Kontaktperson är Evelina Granström. Vi samlas för samåkning vid Bankeryds Hembygdsgård.

**Bondbergets naturreservat.** Bondberget lockar till strövtåg genom sin mosaik av ekhagar, hassellundar och barrblandskog. Här har människor rört sig sedan järnåldern. Vi gör en mindre vandring och studerar träd, buskar, gräs och örter. Åtminstone någon orkidé utlovas. Glöm inte fikakorgen.

Kontaktperson är David Ståhlberg. Samling vid Öxnegården.

*Botaniska Sällskapet, Naturskyddsföreningen*

**Måndag 17 juni kl. 18.00**

### **Ängs-och hagmarksvandring i Bottnaryd**

Ända sedan man började med fasta åkrar, har man skilt på inägor och utägor, genom olika hägnadssystem. På inägorna hade man åkrar och ängsmarker, medan djuren fick beta i skogsmarken runtomkring. Vilka människor bodde på torpen och gårdarna? Hur har den gamla ängsfloran kunnat bevaras? Vad använde man växterna till inom folklig läkekonst? Det är några frågor som vi får svar på under den ca 2 km långa vandringen. Ta med fika. Kontaktperson är Hans Holmberg.

Samling för samåkning kl.18.00 vid Tempo i Bottnaryd.

*Bottnaryds Hembygdsförening*

**Tisdag 18 juni kl. 18.00**

### **Kultur- och naturvandring då linnean blommor**

Följ med på en 2,5 km vandring i naturreservatet på den gamla gästgivaregården och tingsplatsen. Ta med fika. Kontaktperson är Roland Gunnarsson. Samlingsplats är naturreservatet Ingaryds gård i Tenhult, 300 m väster om KABE industriområde i Tenhult.

*Ingaryds Vänner*



JOHNÉR BILDBYRÅ

## AUGUSTI

**Lördag 3 och 10 augusti kl. 15.00–22.00**

### **Kräft- och sportfiske för alla**

Sportfiskeklubben lär ut hur man får det att nappa! Aktiviteterna vid Munksjön pågår från eftermiddag till kvällen och kostar 100 kr för barn/ungdom 5-18 år samt 300 kr för vuxen. Flotte finns på plats som ger god tillgänglighet till fiske. Mer info och platsbokning hittar man på [jsf-fiske.net](http://jsf-fiske.net) och tfn 0705-26 11 88.

*Jönköpings Sportfiskeklubb*

**Lördag 10 augusti kl. 07.00**

### **Ringmärkarmorgon vid Landsjön**

Vi följer med ringmärkare som berättar om de fåglar som fångats. Förhoppningsvis kan vi på nära håll ha både rörsångare och kärrsångare, och lära oss hur arterna skiljs åt. Kontaktperson är Magnus Blom.

Ringmärkningen är vid Landsjöns Fältstation.

*Jönköpings Fågelklubb*

**Lördag 10 augusti kl. 10.00**

### **Mossor i Södra Vätterbygden, Råbyskogen**

Följ med till mossornas magiska värld. I Råbyskogen finns gammal granskogsmiljö med en del intressanta arter. Välkomna både nyfikna nybörjare och erfarna mosskännare. Kom ihåg att ta med förstoringsglas eller lupp och fika. Henrik Kullberg vägleder oss. Samling på parkeringen till Råbyskogens naturreservat.

*Botaniska Sällskapet*

**Tisdag 13 augusti kl. 17.30**

### **I Erik Leonard Ekmans fotspår**

Jönköpingsbotanisten som blev Karibiens Linné. Kvällens guide Magnus Thorell, medlem i Botaniska Sällskapet, berättar om denne originelle botanist och om floran i Rocksökärren. Vi tittar på höstspiran som Ekman upptäckte här och beskrev som ny art för vetenskapen. Kontaktperson är Dag Fredriksson. Samling vid vita bryggan i John Bauers park.

*Jönköpings kommun*

**Söndag 18 augusti kl. 10–12**

### **Trailrunning i Vattenledningsparken**

På mossiga skogsstigar och gamla bruksvägar i odlingslandskapet kan man ta sig fram genom naturen, inte minst med hjälp av friluftssappen *Naturkartan*. Vätter Trail guidar en spring-upplevelse på de fina stigar som finns i Vattenledningsparken i ett lugnt tempo anpassat efter gruppen. Kostnad 50 kr/deltagare. Kontaktperson är Johan Brodén.

Samling vid kommunens natur- och kulturhus Kvarteret Ödlan. Vätter Trail har ett LONA projekt att kartlägga naturstigar och vandringsleder.

*Vätter Trail*

**Onsdag 21 augusti kl. 17.30 eller 18.00**

### **Ruderatexkursion på sandiga marker i Hallby**

Vilka mer eller mindre tillfälliga växter, önskade eller oönskade, finns i sandtåktområdet öster om Hallbystugan? Det ska vi titta närmare på denna kväll. Kontaktperson är David Ståhlberg.

Samling vid Erik Dahlbergsgymnasiet, Föreningsgatan, kl. 17.30 för samåkning eller på uppställningsplatsen utmed Klämmestorpsvägen, mitt emot gokartbanan kl. 18.00.

*Botaniska Sällskapet*

**Torsdag 22 augusti kl. 17.30–19.30**

### **Uttersafari i Biosfärområdet**

Uttern finns i landskapet öster om Vättern. Den har blivit vanligare på senare år bland annat eftersom miljögifter i utterns föda har minskat. Vi följer dess spår och lär oss mer om Smålands landskapsdjur. Guide är Tomas Fasth.

Samling för samåkning i Ölmostad vid Krysset Lanthandeln.

*Jönköpings kommun, Biosfärområdet Östra Vätterbranterna*

**Tisdag 27 augusti kl. 18.00**

### **Mossor i Södra Vätterbygden, Vattenledningsparken**

Följ med till mossornas magiska värld! Välkomna både nyfikna nybörjare och erfarna mosskännare. Henrik Kullberg vägleder oss. Samling på parkeringen vid dammarna.

*Botaniska Sällskapet*

**Onsdag 28 augusti kl. 17.30**

### **Svampexkursion för nybörjare**

Vi lär oss våra 10 bästa matsvampar men också förväxlingsrisker. Svampkonsulent Anders Strandh berättar och vägleder oss. Kontaktperson är Jörgen Hafström. Samlingsplats är Öxnegården.

*Friluftsförbundet Öxnegården, Studieförbundet*

**Torsdag 29 och fredag 30 augusti**

### **Ute är inne**

Nationell konferens om hur rörelse och utomhuspedagogik bidrar positivt till skolprestation. Mer information finns på [utenavet.se](http://utenavet.se) där man också kan anmäla sig.

*Utenavet, Jönköpings kommun*

**Lördag 31 augusti kl. 18.00**

### **Notfiske i Huskvarna i samband med Fallens dag**

Notdragning är en gammal fiskemetod som delvis bedrivs från land. Fiskeметоден har använts i många hundra år längs Vätterns strand. Kom och ta del av kunskapen och se hur det går till.

**Vägbeskrivning:** Vid Vätterns strand, ca 400 meter norr om Jätten Vist.

*Biosfärområde Östra Vätterbranterna, Huskvarna Hembygdsförening*



JOHNÉR BILDBYRÅ



## SEPTEMBER

**Söndag 1 september kl. 09.30–12.30**

### **Svampens dag**

Exkursion på "Svampens dag", med en cirka 3 timmars vandring. Ta med svampbok, svampkorg och fika. Kontaktpersoner är Hans Holmberg och Anders Strandh. Samling i Ubbarp. Vägbeskrivning; åk 2,1 km från Barnarp mot Tenhult och sväng vänster där svampklubbens flagga står.

*Södra Vätterbygdens Svampklubb*

**Onsdag 11 september kl. 17.30**

### **Svampexkursion för nybörjare**

Vi lär oss känna igen våra vanligaste matsvampar och de förväxlingsbara svamparna. Vi ger också tips på de bästa tillagningsmetoderna. Ta med svampkorg, svampbok och fika. Kontaktpersoner är Hans Holmberg och Anders Strandh. Samling vid "parkeringsplatsen för samåkning" intill Göteborgsvägen vid infarten till Axamoskogen/badet eller vid parkeringsplatsen vid reservatet Skams håll.

*Södra Vätterbygdens Svampklubb*

**Lördag 14 september kl. 14.00**

### **Botanik runt knuten.**

En promenad utmed Vätterstranden, från Kanotklubben till Undergången. Vi tittar närmre på de vilda växter som frodas utmed banvallen, spårområdet och cykelvägen. Kontaktperson är Agneta Åsgrim Berlin. Samling kl.14.00. på planen vid Jönköpings Kanotklubb.

*Botaniska Sällskapet*

**Lördag 21 september kl. 13.00**

### **Naturvandring vid Bottnaryd**

Vi gör en ca 6 km lång vandring i det småländska landskapet med storskogar och myrmarker. Vi tittar på vad som gömmts i markerna av fornlämningar. Vilka människor bodde på torpen och gårdarna, och hur livnärde de sig? Ta med fika. Kontaktperson är Hans Holmberg. Samling för samåkning vid Tempo Bottnaryd.

*Bottnaryds Hembygdsförening*

Lördag 21 september

## Natursnokarna spanar efter fladdermöss

Aktiviteter i naturen för barn 3-7 år. Fladdermusspaning i Tabergsgruvan är spännande. Ta på en varm tröja! Se FB [@natursnokarjonkoping](#)  
Ledare är Jeanette Eld.

*Naturskyddsföreningen*

Söndag 29 september kl. 11.00

## Elfiske i Lillån i Bankeryd

Följ med på en spännande utflykt till Lillån för att se hur elfiske går till. Per Sjöstrand informerar. Rejåla skor eller stövlar behövs. Ta med fika. Samling vid Bankeryds Hembygdsgård. Kontaktperson är Emil Werner.

*Naturskyddsföreningen*



JOHNÉR BILDBYRÅ

## OKTOBER

Lördag 5 oktober kl. 07.00–12.00

## Euro Bird Watch Day

Var med och bevaka flyttfågelsträcket vid Vista Kulle och Tranebo. Euro Bird Watch Day genomförs alltid första helgen i oktober. Vi räknar in fåglar som sedan rapporteras till Artportalen. Kontaktperson är Leif Thörne. Samling vid Paviljongen på naturreservatet Vista Kulle och Fågeltornet i Tranebo vid naturreservatet Dumme mosse.

*Jönköpings Fågelklubb*

**Söndag 6 oktober kl. 10.00–12.00**

### **Tipspromenad i Bankeryd**

Välkommen till Nyarpsstugan för tipspromenad 3 km. Information om Miljövänliga veckan samt röstning i teckningstävlingen för "ettor" i Torps Skola. Rösta till kl.13.00. Servering. Lotteri.

*Naturskyddsföreningen*

**Söndag 13 oktober kl. 8.00 eller kl. 8.20**

### **Höstvandring på Komosse**

Höstvandring på Komosse där vi tittar på sent blommande växter och flyttande fåglar. Ta med fika. Kontaktpersoner är Bengt Ohlsson och Jan-Olof Berlin.

Samling för samåkning Grännavägen i Huskvarna 22 kl. 8.00 eller Västra torget kl. 8.20 i Jönköping.

*Naturskyddsföreningen*

**Lördag 19 oktober kl. 10.00–13.00**

### **Trädens tysta språk i Strömsbergsskogen**

Egentligen berättar träden själva vad de heter, varför de ser ut som de gör och varför de växer just där de är. Men det gäller att kunna deras språk. På den här vandringen tittar vi närmare på träden och klarar ut vem som är vem. Vi strövar runt i nedre delen av skogen och fikar vid scoutplatsen. Totalt max två km. Kontaktperson är Martha Wägéus. Samling Norra parkeringen. Ta med fika.

*Strömsbergsföreningen*

**Söndag 27 oktober**

### **Rödingens och Öringens dag**

Du har goda chanser att se röding och öring denna tid på året. De leker för att ge nytt liv nästa vår. Rödingen leker på grunda vatten i Vätten medan öringen vandrar upp i Vätterbäckar och åar, till exempel Tabergsåån med Lillån, Bankeryds Lillån, Huskvarnaåns Lillån samt Röttleån i Grännatrakten och Hökesån i Habo. Samlingsplatser och mer information finns framåt hösten på

***lansstyrelsen.se/jonkoping***

*Länsstyrelsen, Habo och Jönköpings kommuner*

## NOVEMBER

Lördag 16 november

### Natursnokarna höstspanar

Aktiviteter i naturen för barn 3-7 år. Ledare är Jeanette Eld.  
Se FB @natursnokarjonkoping

*Naturskyddsföreningen*

## JANUARI

Söndag 26 januari kl. 10.00

### Vinterfåglar

Fågelskådning i centrala Jönköping, kl. 10 - 13. Från Liljeholmskanalen till Munksjön via leden utmed Rocksjön. Ta med kikare, fågelbok och fika. Klä dig varmt!  
Kontaktperson är Leif Jansson.  
Samling vid Östra kyrkogårdens parkering.

*Jönköpings Fågelklubb*



JOHNÉR BILDBYRÅ

# Våra kontaktpersoner

Anders Ahlstrand .....	070 4010779
Agneta Åsgrim Berlin..	072 2094020
Anders Berlin .....	070 3231212
Anders Berthling .....	070 5438275
Anders Strandh.....	073 0539986
Anders Åhlund.....	073 1826602
Bengt Ohlsson .....	036 144138
Björn Merzell .....	070 2456952
Claes Hellsten .....	036 102334
Cristina Virdung.....	072 2305951
Dag Fredriksson .....	036 105242
David Ståhlberg .....	070 2863674
Emil Werner.....	070 2541124
Evelina Granström .....	036 379190
Hans Holmberg.....	076 1105007
Henrik Kullberg.....	072 2723088
Jan Blomqvist.....	070 6453395
Jan-Olof Berlin .....	036 138483
Jeanette Eld .....	076 0485040
Johan Brodén .....	073 6213111
Jörgen Hafström.....	070 6664367
Lennart Persson.....	070 3602921
Leif Jansson .....	070 6258043
Leif Thörne .....	076 8032211
Magnus Blom .....	076 1198030
Magnus Thorell.....	036 372235
Martha Wägéus .....	073 0742849
Per Bergström .....	076 2963707
PerJonas Andersson ..	073 6797340
Pia Larsson .....	070 8199587
Roland Gunnarsson ...	070 3892729
Sten-Olof Tilander.....	036 377371
Thomas Rostedt .....	070 5205836
Tomas Fasth .....	073 0631506
Torgny Bergström .....	070 2911905
Thor Ahlstrand .....	070 5145918
Ulf Gotthardsson.....	070 2741948

# Fler guidningar och besöksmål

## Välkommen till Bauerskogen

Följ med in i sagans värld hos [berattardags.se](http://berattardags.se)

*Berättardags*

## Biosfärområde

Vi är alla en del den levande delen av jorden, biosfären,

**FB @eastvatternscarplandscape**

*Biosfärområde*

*Östra Vätterbranterna*

## Drefseryd

Gårdsbesök kan bokas året om, [drefseryd.com](http://drefseryd.com)

*Drefseryd gård*

## Fågelmuseet i Stadsparken

Sveriges alla fåglar, [fagelmuseet.se](http://fagelmuseet.se)

*Jönköpings kommun*

## Guidade vandringar utmed kolarleden

Med tillagning av kolarbullar, kolarnas favoritmat, guide Hans Holmberg, 076 1105007

*Bottnaryds Hembygdsförening*

## HITTAUT 27 april–27 oktober

Leta checkpoints, se också [orientering.se/hittaut](http://orientering.se/hittaut)

*IK Hakarpspojarna*

## Ingaryds gård, Tenhult

Gammal gästgivargård och tingsplats med reservat och vandringsleder.

[ingaryd.se](http://ingaryd.se)

*Ingaryds Vänner*

## Kulturhistoria

Mer om vårt kulturarv, [jkpglm.se](http://jkpglm.se)

*Jönköpings läns museum*

## Kvarteret Ödlan

Ett natur- och kulturhus vid Södra Munksjön. Stanna, ta en fika och vila på bryggan en stund,

**FB @kvarteretodlan**

*Jönköpings kommun*

## Naturguidning i Östra Vätterbranterna

Se geologins historia och växt-djurvärlden tillsammans med naturguide Tomas Fasth, 0730631506,

*Biosfärområde Östra Vätterbranterna*

## Guidningar i våra parker

Välkommen till Rosenlunds rosarium, Jönköpings stadspark och Brunstorps gård. Använd sökord parksommar på [jonkoping.se](http://jonkoping.se)

*Jönköpings kommun*

## Tabergsgruvan, Geologirum och Fladdermuseum

För händelser och öppettider, FB [@tabergsgruvan](https://www.facebook.com/tabergsgruvan) och FB [@fladdermuseum](https://www.facebook.com/fladdermuseum) eller tfn 036 642 23 och [tabergsgruvan@jonkoping.net](mailto:tabergsgruvan@jonkoping.net).

*Tabergs Gruvguider*

## Röttle by

Natur- och kulturupplevelser i Röttle by finns på [rottle.se](http://rottle.se)

*Röttle natur och kultur*

## Stadsparken och Dunkehalla-ravinen

Guidade vandringar hittar du på [kulturarvsguiden.com](http://kulturarvsguiden.com)

*Kulturarvsguiden*

## Store mosse nationalpark

Besök största myren söder om Lappland, [storemosse.se](http://storemosse.se)

*Länstyrelsen*

## Strömsbergsskogen

Tematiska vandring skogen förför, försörjer, förändras, [stromsbergsskogen.se](http://stromsbergsskogen.se)

*Strömsbergsföreningen*

## Trailrunning på naturstigar

Boka coach och upplev trailrunning, [vattertrail.se](http://vattertrail.se) och 073621311

*Vätter Trail*

## Wilderness

Vandring, kultur- och matupplevelser i småländsk natur, [wildernesssmaland.se](http://wildernesssmaland.se)

*Wilderness Småland Experience*

## Öxnegården

Naturupplevelser på Öxnegården hittar du på

FB [@oxnegarden](https://www.facebook.com/oxnegarden)

*Friluftsförbundet*



## Föreningar

*hembygdbankeryd.se*

*ostravatterbranterna.se*

*botaniska-jonkoping.se*

*hembygd.se/bottnaryd*

*FB @oxnegarden*

*grennahembygd.se*

*hvahembygd.se*

*ingaryd.se*

*jonkopingsfagelklubb.se*

*sportfiskarnajonkoping.se*

*FB @rocksjogruppen*

*studieframjandet.se/jonkoping*

*stromsbergsforeningen.se*

*svampklubb.se*

## Naturskyddsföreningens lokala grupper

*Naturskyddsföreningen Huskvarna, [huskvarna.naturskyddsforeningen.se](http://huskvarna.naturskyddsforeningen.se)*

*Naturskyddsföreningen Jönköping, [jonkoping.naturskyddsforeningen.se](http://jonkoping.naturskyddsforeningen.se)*

*Natursnokarna, FB @[natursnokarjonkoping](https://www.facebook.com/natursnokarjonkoping)*

*Tabergs Gruvguider, [tabergsgruvan.se](http://tabergsgruvan.se)*

*Bankeryd, [perjonasandersson@hotmail.com](mailto:perjonasandersson@hotmail.com)*

*Gränna Skogsgrupp, [grannaskog.se](http://grannaskog.se)*